

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souhlas dozorčí rady je nutný i k poskytnutí půjčky

Pravidlo vyplývající z ustanovení § 193 odst. 2 obchodního zákoníku dosud rozhodně nestálo v popředí zájmu soudní judikatury ani odborné literatury, přestože pro mnoho obchodních transakcí může mít dalekosáhlé, ne-li fatální důsledky. Podle tohoto ustanovení se vyžaduje souhlas dozorčí rady k uzavření smlouvy, na jejímž základě má společnost nabýt nebo zcizit majetek, přesahuje-li hodnota nabývaného nebo zcizovaného majetku v průběhu jednoho účetního období jednu třetinu vlastního kapitálu vyplývajícího z poslední řádné či konsolidované účetní závěrky.

Uvedené omezení se nevztahuje na převod majetku v rámci běžného obchodního styku. Jednu z prvních vlaštovek, pokud jde o interpretaci předmětného ustanovení, představuje čerstvé rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 4. 2012, spis. zn. 102 VSPH 89/2012. Vrchní soud v něm dospěl ke dvěma významným závěrům: (i) absence souhlasu dozorčí rady dle § 193 odst. 2 obchodního zákoníku způsobuje neplatnost smlouvy a (ii) smlouva o půjčce je převodem majetku, který podléhá režimu § 193 odst. 2 obchodního zákoníku.

Dle Vrchního soudu je třeba důsledky rozporu s § 193 odst. 2 obchodního zákoníku odlišovat od případů předvídaných ustanoveními § 13 odst. 5, § 191 odst. 2 či § 194 odst. 4 obchodního zákoníku, jež zakotvují vnitřní omezení jednatelského oprávnění představenstva bez dopadů na vnější vztahy. Konstrukce ustanovení § 193 odst. 2 obchodního zákoníku nedovoluje představenstvu volně navazovat smluvní vztahy, pokud hodnota předmětu plnění v těchto vztazích přesahuje zákonem stanovenou hranici, a to nezávisle na tom, zda společnost má majetek na základě takové smlouvy nabýt nebo zcizit. Vrchní soud v této souvislosti konstatoval, že účelem komentovaného ustanovení je nepochybně hájit společnost a společníky před nekalým jednáním představenstva, kterýžto účel by bez dopadů nedostatku souhlasu na právní účinky smlouvy rozhodně nebyl naplněn. Vrchní soud neřešil otázku, zda souhlas dozorčí rady musí být nutně udělen před uzavřením smlouvy, nebo zda postačí souhlas následný. V řešeném případě totiž nebylo sporu o tom, že dozorčí rada souhlas k uzavření smlouvy nedala. Znění předmětného ustanovení („k uzavření smlouvy...“) spíše vede k závěru, že souhlas musí být učiněn před uzavřením smlouvy a následný souhlas již nemůže zhojit její neplatnost.

Druhý zásadní závěr Vrchního soudu je ten, že ustanovení § 193 odst. 2 obchodního zákoníku dopadá i na poskytnutí půjčky. Uzavře-li společnost smlouvu o půjčce ve výši přesahující jednu třetinu vlastního kapitálu vyplývajícího z poslední řádné účetní závěrky, může být ochuzena o významné součásti svého (např. finančního) majetku, což by ji mohlo uvést do platebních potíží nebo ohrozit značnými ztrátami, a proto se k uzavření takové smlouvy o půjčce dle Vrchního soudu vyžaduje souhlas dozorčí rady společnosti. Smlouvou o půjčce podle ustanovení § 657 občanského zákoníku dochází na rozdíl od smlouvy o výpůjčce podle ustanovení § 659 občanského zákoníku či nájemní smlouvy podle ustanovení § 663 téhož zákona k převodu vlastnického práva k předmětu půjčky na dlužníka, který je s ním oprávněn volně nakládat. Patrně stejné závěry by se týkaly i poskytnutí peněžních prostředků podle smlouvy o úvěru. Případná neplatnost těchto smluv z důvodu absence souhlasu dozorčí rady pak může mít závažné důsledky, zejména pokud jde o promlčení nároku na vrácení poskytnutých částek. Tak tomu bylo i v řešeném případě, kdy nárok půjčitele na vrácení poskytnutých peněžních prostředků byl soudem shledán jako promlčený, neboť nebylo možné

přihlédnout k době splatnosti sjednané v (neplatné) smlouvě, a promlčecí lhůta proto počala plynout již ode dne poskytnutí peněžních prostředků. Ustanovení § 193 odst. 2 obchodního zákoníku bylo v řešeném případě ovšem paradoxně aplikováno na ochranu společnosti (respektive její majetkové podstaty, neboť společnost byla v době řešení sporu již v konkursu), která půjčku přijala. S ohledem na absenci souhlasu její dozorčí rady se insolvenční správce úspěšně dovolal neplatnosti smlouvy o půjčce a potažmo též promlčení nároku druhé smluvní strany na vrácení půjčky. Přitom společnost jako příjemce půjčky mohla být reálně „ochuzena“ toliko o úroky, které by musela spolu s jistinou vrátit půjčitel, pokud by smlouva byla platná.

Není vyloučeno, že v předmětné věci bude podáno dovolání. Mohli bychom tak s napětím očekávat, jaké stanovisko zaujme Nejvyšší soud.

JUDr. Daniel Kaplan, LL.M.,
advokát a insolvenční správce

JUDr. Ing. Jan Zrzavecký, Ph.D.,
advokát

HÁJEK ZRZAVECKÝ

[HÁJEK ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Revoluční 3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 227 629 700

Fax: +420 221 803 384

e-mail: info@hajekzrzavecky.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)